

ВСТУП. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Навчальний курс "Стиль управління" є складовою частиною управлінської підготовки майбутніх спеціалістів.

Навчальний план курсу розрахований на 14 годин та складається з двох підрозділів - теоретичного та практичного. Курс закінчує програму підготовки майбутніх спеціалістів у сфері загальної теорії управління.

Термін вивчення курсу - один семестр. Після закінчення його вивчення формою перевірки знань є залік.

Теоретичний підрозділ передбачає вивчення різних стилів управління та особливостей поведінки керівника в різних ситуаціях та умовах.

МЕТА КУРСУ полягає у формуванні у студентів розуміння поняття та концепції стилю управління. Курс повинен сформувати чіткі уявлення про вплив зовнішнього та внутрішньо особистісного факторів на розвиток та становлення стилю управління керівника. Він повинен продемонструвати студентам раціональні методи управління колективом.

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ КУРСУ:

- Розкрити сутність поняття стилю управління та визначити його місце в системі управлінських знань.
- Визначити вплив зовнішнього середовища та внутрішньопсихологічних чинників на формування стилю управління у керівника..
- Розказати методи реалізації стилю управління.
- Виокремити та проаналізувати головні стилі управління.

За результатом курсу студент повинен ЗНАТИ:

- Головні стилі управління;
- Фактори, що впливають на формування стилю управління;
- Методи реалізації стилю управління;
- Стилів поведінки організації;
- Стан наукової розробки досліджуваної проблеми;
- Критерії оцінки ефективності застосування окремих стилів управління;

ВМІТИ:

- Визначити головні фактори, що впливають на результативність стилю управління;
- Відрізнати типи керівників;
- Проводити аналіз обраного керівником стилю;
- Розробляти варіанти стилів управління;
- Визначити стиль, що забезпечить максимальну ефективність діяльності організації;
- Передбачити проблеми, що можуть виникнути під час реалізації того чи іншого стилю управління;
- Розробляти власний стиль у правління керівництва.

ТЕМАТИКА
Лекційних та семінарських занять

№	Тема	Самостійна робота	Лекцій	Семінарів	Усього
1	Вступ до курсу "Стиль управління"	4	2		6
2	Стилі поведінки організації	4	2		6
3	Класифікація стилів	8	4	2	14
4	Методи реалізації стилів	4	2		6
5	Критерії оцінки стилю	4		2	6
	Усього	24	10	4	38

ЗМІСТ РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ КУРСУ

Тема 1. Вступ до курсу "Стиль управління "

План.

- 1.Предмет курсу "Стиль управління".
- 2.Місце і роль стилю управління в системі знань з загальної теорії управління.
- 3.Історія розвитку поглядів на системи управління.

Література:

- 1.Гончаров В.В. В поисках совершенства управления. Руководство для высшего управленческого персонала. -М., 1999.
- 2.Маской М., Альберт Х. Основы менеджмента. - М., 1997.
- 3.Омаров М. Руководитель: размышления о стиле управления. - М., 1987.
- 4.Гошко А. Формирование управленческой модели менеджмента. - 1997.
- 5.Паркянсон С. Искусство управлять. - М., 1998.

Тема 2. Стиль поведінки організації

План.

- 1.Приростний стиль поведінки організації.
- 2.Підприємницький стиль поведінки організації.
- 3.Пріоритетні цілі та вплив на стиль поведінки організації.

Література:

1. Віханский Н., Наумов П. Менеджмент. - М., 1997.
2. Толковый словарь по управлению. / под. ред. В.В. Позднякова. - М., 1994.
3. Платонов СВ. Искусство управленческой деятельности. - К., 1996.
4. Бурлакова А.В., Абрамова Л.В. Совершенствование методов и стилей руководства предприятиями и организациями. - М., 1990.
5. Гончаров В.В. В поисках совершенства управления. Руководство для высшего управленческого персонала. - М., 1999.

Тема 3. *Класифікація стилів управління.*

План.

1. Стилї управління за критерієм впливу зовнішнього середовища.
2. Стилї управління за критерієм архетипу керівника.
3. Стиль управління зорієнтований на людину.

Література:

1. Типы руководителей - стили управления. - Новосибирск, 1992.
2. Омаров А.М. Руководитель: размышления о стиле управления. - М., 1987.
3. Вудкок М., Френсис Д. Раскрепощенный менеджер. Для руководителя-практика. -М.,1994.
4. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. - М, 1997.
5. Фишер П. Новичок в кресле шефа. - М, 1995.
6. Бандурка А.М. Психология управления. - Харьков, 1998.

Тема 4. *Вплив національного та територіального факторів на формування стилю управління.*

План.

1. Американський стиль управління.
2. Японський стиль управління.
3. Шведська модель соціального ринкового господарства.
4. Проблема формування стилю управління в Україні.

Література:

1. Виханский Н., Наумов П. Менеджмент. - М., 1997.
2. Воловой С. История менеджмента. - М., 1999.
3. Кредісов П. Історія вчень менеджменту. - К., 2001.
4. Гончаров В.В. В поисках совершенства управления. Руководство для высшего управленческого персонала. - М., 1999.
5. Словарь-справочник менеджера. - М., 1996.

Тема 5. *Методи реалізації стилів управління.*

План.

- 1.Розвиток внутрішньо організаційної конкуренції.
- 2.Підтримка неформальних відносин між підлеглими.
- 3.Використання психологічного тиску на підлеглих.
- 4.Вдосконалення проектування організації.

Література:

- 1.Борисова Е.М., Логинова Г.П. Индивидуальность и профессия. - М., 1991.
- 2.Генов Ф. Психология управления. Основные проблемы. - М., 1982.'
- 3.Люшня В.С. Психология менеджменту. Навчальний посібник. - К., 1997.
- 4.Колпаков В.М. Методы управления. - М., 1997.
- 5.Стиль жизни личности. Теоретические и методологические проблемы. М., 1982.

ПЛАНІ семінарських занять з курсу „Стиль управління”

Семінар N I. (2 години)

Тема: Класифікація стилів управління.

План.

- 1.Місце керівника в системі управління.
- 2.Взаємозв'язок стилю керівництва та якості управління.
- 3.Головні стилі управління та їх характеристика.
- 4.Вплив національного фактору на формування стилю управління.

Основна література:

- 1.Омаров А.М. Руководитель: размышления о стиле управления. - М., 1987.
- 2.Воловой С. История менеджмента. - М., 1999.
- 3.Гончаров В.В. В поисках совершенства управления. Руководство для высшего управленческого персонала. - М., 1999.
- 4.Кредісов П. Історія вчень менеджменту. - К., 2001.
- 5.Типы руководителей - стили управления. - Новосибирск, 1992.
- 6.Фишер П. Новичок в кресле шефа. - М., 1995.
- 7.Словарь-справочник менеджера. - М., 1996.

8.Платонов СВ. Искусство управленческой деятельности. -К., 1996.

9.Паркинсон С. Искусство управлять. - М., 1998.

Семинар № 2 (2 години)

Тема: Критерії оцінки стилю управління.

План.

1.Загальна характеристика вимог до керівника.

2.Зміст вимог до особистості керівника.

3.Методи та технології оцінки якості стилю управління.

4.Об'єктивність критеріїв оцінки ефективності використання окремих стилів управління.

Основна література:

1.Бурлакова А.В., Абрамова Л.В. Совершенствование методов и стилей руководства предприятиями и организациями. - М., 1990.

2.Гошко А. Формирование управленческой модели менеджмента. - 1997.

3.Колпаков В.М. Методы управления. - М., 1997.

4.Омаров А.М. Руководитель: размышления о стиле управления. - М., 1987.

5.Маскон М., Альберт Х. Основы менеджмента. - М., 1997.

6.Старобельский Э.Е. Как управлять персоналом. М., 1995.

7.Словарь-справочник менеджера. - М., 1996.

8.Толковый словарь по управлению. / под. ред. В.В. Позднякова. - М., 1994.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання до теми № 1

1. Дискусії з приводу предмету курсу „Стиль управління”.
2. Зв'язок теорії мотивації та концепції управлінського стилю.
3. Вплив теорії ситуативного управління на формування знань на стиль управління.
4. Суміжні риси теорії прийняття рішень та моделей стилів управління.
5. Вплив теорії життєвого циклу на формування знань про стиль управління.

Питання до теми № 2

1. Критерії оцінки ефективності прирістного стилю поведінки.
2. Критерії оцінки ефективності підприємницького стилю поведінки.
3. Приклад підприємницького та прирістного стилів поведінки.
4. Порівняльний аналіз філантропічного та популістського стилів поведінки промислових фірм.
5. Порівняльний аналіз стилів поведінки „вільний підприємець” та „бережливий капіталізм”.

Питання до теми № 3

1. Порівняльний аналіз консервативного та стратегічного типів управління.
2. Порівняльний аналіз виробничого та ринкового типів управління.
3. Приклади творчого типу управління.
4. Критерії аналізу стилів керівництва.
5. Критерії оцінки ефективності стилів прийняття рішень.

Питання до теми № 4

1. Порівняльний аналіз американського та японського стилів управління.
2. Британський стиль управління.
3. Німецький стиль управління.
4. Французький стиль управління.
5. Сучасні дискусії щодо проблеми формування національних стилів управління.

Питання до теми № 5

1. Приклади симулювання внутрішньо фірмової конкуренції.
2. Умова розвитку внутрішньо фірмової конкуренції.
3. Характеристика впливу стану інформаційно-поведінської підсистеми управління на розвиток неформальних відносин між підлеглими.
4. Причини розвитку неформальних відносин між керівниками та підлеглими.
5. Вплив персоналу на формування лідерських якостей керівника.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З КУРСУ "СТИЛЬ УПРАВЛІННЯ"

1. Предмет курсу "Стиль управління".
2. Місце і роль стилю управління в системі знань з загальної теорії управління.
3. Історія розвитку поглядів на системи управління.
4. Природний стиль поведінки організації.
5. Підприємницький стиль поведінки організації.
6. Пріоритетні цілі та їх вплив на стиль поведінки організації.
7. Стилі управління за критерієм впливу зовнішнього середовища.
8. Стилі управління за критерієм архетипу керівника.
9. Стиль управління зорієнтований на людину.
10. Американський стиль управління.
11. Японський стиль управління,
12. Шведська модель соціального ринкового господарства.
13. Проблема формування стилю управління в Україні.
14. Розвиток внутрішньої організаційної конкуренції.
15. Підтримка неформальних відносин між підлеглими.
16. Використання психологічного тиску на підлеглих.
17. Вдосконалення проектування організації.
18. Місце керівника в системі управління.
19. Взаємозв'язок стилю керівництва та якості управління.
20. Загальна характеристика вимог до керівника.
21. Зміст вимог до особистості керівника.
22. Методи та технології оцінки якості стилю управління.
23. Об'єктивність критеріїв оцінки ефективності використання окремих стилів управління

ЛІТЕРАТУРА

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. ~ М., 1997.
2. Бандурка А.М. Психология управления. - Харьков, 1998.
3. Борисова Е.М., Логинова Г.П. Индивидуальность и профессия. - М., 1991.
4. Бурлакова А.В., Абрамова Л.В. Совершенствование методов и стилей руководства предприятиями и организациями. - М., 1990.
5. Виханский Н., Наумов П. Менеджмент. - М., 1997.
6. Воловой С. История менеджмента. - М., 1999.
7. Вудкок М., Френсис Д. Раскрепощенный менеджер. Для руководителя-практика. -М., 1994.
8. Генов Ф. Психология управления. Основные проблемы. - М., 1982.
9. Ю.Гончаров В.В. В поисках совершенства управления. Руководство для высшего управленческого персонала. -М., 1999.
10. Гошко А. Формирование управленческой модели менеджмента. - 1997.
11. Колпаков В.М. Методы управления. -М., 1997.
12. Кредісов П. Історія вчень менеджменту. - К., 2001.
13. Лозніна В.С. Психологія менеджменту. Навчальний посібник. -К., 1997.
14. Маскон М., Альберт Х. Основы менеджмента. - М., 1997.
15. Омаров М. Руководитель: размышления о стиле управления. - М., 1987.
16. Паркинсон С. Искусство управлять. - М., 1998.
17. Платонов СВ. Искусство управленческой деятельности. -К., 1996.
18. Словарь-справочник менеджера. - М., 1996.
19. Старобельский Э.Е. Как управлять персоналом. М., 1995.
20. Стил жизни личности. Теоретические и методологические проблемы. М., 1982.
21. Типы руководителей - стили управления. - Новосибирск, 1992.
22. Толковый словарь по управлению. / под. ред. В.В. Позднякова. - М., 1994.
23. Фишер П. Новичок в кресле шефа. -М., 1995.